

Yazar- (Bilge Karasu'nun 'Gece' Romanından)- **Baskın**

Karakter Anlatıcı, geçmiş deneyimlere istinaden, kuşkucu bir karakter olmuştur, eleştirisel üslupla sorgulama ve çıkarım yapmağa çalışırken, sonuç bazında yaklaşımları didaktiktir. Saygı ve çalışkanlık kendisi için her şeyin üstünde, karakterde olumlu ivmelere yol açacak, aksi kişiyi sınırlayacak etmenlerdir. Bu vesileyle hırs, insan tabiatında olması gereken temel özelliştir anlatıcı için. Değişkenlik kendi karakterinde yaşanmışlıkların neticesi olarak tezahür eder, bu da geçmişe bağlı kişiliğinin veya geçmişteki önemli kahramanların değerlendirmesi sonucudur.

Aktiviteler Anlatıcı, mütemadiyen düşsel bir ortamda aktivitelerini sürdürür. Bilginler Sarayı denilen, hiç bitirilemeyen bir yapıda dolanır, arkadaşları ile beraber kahve içmekten, zaman zaman da onlara misafir olmaktan hoşlanır. Düşünme, sorgulamak, bazen yargılamak, eleştirmek, bunun yanı sıra bir yere varmak için telaşlanmak, bulutsu bir alemin parçası olmak rutin aktiviteleridir.

ÖRNEK ANILAR

Kuşkucu Anlatıcı, insanlara kuşkuyla yaklaşır, bu güven duygusunun herkese bahsedilmemesi gerektiğini vurgulayan bir uyarıdır. Herkes; ucu oldukça açık bir kelimedir. “Bir anlamda, herkes düşman. Düşmanım. Düşmanımız. Ya da günü gelince düşman olabilir. Örneğin, kendi arkadaşlarımız, yandaşlarımız...İşkil, kuşku, yaşamımızın temeline koyduğumuz harç olmalı; yediğimiz ekmek, içtiğimiz su olmalı. Gene de bilmeliyiz ki bu dünyada bizi aldatmayacak üç beş kişi vardır. Her işkilin, her kuşkunun vurulacağı denektaş; her eylemi, her gücü üzerinde bileyeceğimiz bileği taşı; her umudu ayakta tutacak kilit taşı birkaç kişi.”

Didaktik Anlatıcı, okurların kötü örnekleri esas teşkil edip, yadırgadıkları ve kızdıkları eylemleri yapmalarının sakıncalı olduğunu vurgulayarak, didaktik yaklaşıyor. “Bize buyuranların kusurları, yanlışları, çirkinlikleri olsa bile, bunları, bu kusurları, yanlışları, çirkinlikleri örnek edinmemeliyiz kendimize.” “Buyruklarıyla bizi var edenlerin kusurlarını, yanlışlarını, çirkinliklerini- böyle bir şey düşünülmez, düşünülmemeli ya, karşımızdakilere bizi suçladıkları ölçüde bağımlı olmadığımızı göstermek için bir an böyle şeylerin varlığını kabul ediverelim- çirkinliklerini bile örnek edinmeliyiz kendimize. Çünkü onların yaptığı, nasıl olsa, ulaşmak istediğimiz yere varabilmek için yapılması gereken şeyler... Onlar ne yaparsa biz de yapabilmeli, hiç değilse, yapmağa uğraşmalıyız.”

Saygılı Anlatıcı, kişilerde hatta insanın kendi babasında bile kusurların, eleştirilebilecek unsurların varlığını anlatır.Fakat, saygı özellikle büyüklere duyulan saygı, saygılı olmak oldukça önemlidir. “Babamın kusurları, tutarsızlıkları çoktu. Ama büyüklere duyduğu saygıyı unutamam. Bugün büyüklere saygı mı kaldı?”

Çalışkan Anlatıcı, yadırgadığımız, hoş karşılamadığımız hatta bize buyurma erkini elinde bulundurabilecek insanlardan bahseder. Bizim de onlar kadar çalışmamızı, çalışkanlığın önemini vurgular. “Buyruklarıyla bizi var edenlerin kusurlarını, yanlışlarını, çirkinliklerini- böyle bir şey düşünülmez, düşünülmemeli ya, karşımızdakilere bizi suçladıkları ölçüde bağımlı olmadığımızı göstermek için bir an böyle şeylerin varlığını kabul ediverelim- çirkinliklerini bile örnek edinmeliyiz kendimize. Çünkü onların yaptığı, nasıl olsa, ulaşmak istediğimiz yere varabilmek için yapılması gereken şeyler... Onlar ne yaparsa biz de yapabilmeli, hiç değilse, yapmağa uğraşmalıyız. Onların, ereğimiz dışında kalacak herhangi bir şeyle uğraşmağa vakitleri yoktur.”

Değişken Anlatıcı, fikir değişikliğin normalliğini fakat bize buyuranların, özellikle bunu duygularını kaybetmiş bir şekilde yapanların, düşünce değişkenliğini yapamayacaklarını anlatır. “Doğrusunu söylemek gerekirse, kendi düşüncelerimi değiştirmek durumunda kalabileceğimi düşünüyorum da, karşımda olanların bir gün benim düşüncelerime yaklaşabileceklerini hiç umamıyorum.”

Geçmişe Bağlı Anlatıcı, geçmişten kopamayan, geçmişin izleriyle yaşayan bir karakterdir. “Geçmişe bakıp, tarihin belli, değişmez kıldığı sınırlar içerisinde kalan işlere bakıp, şu şöyle olsaydı, bu böyle olmasaydı, diye başlayan birtakım çığınca düşüncelere kapılmağa en hazır olanlar da bizleriz ya...”

Hırslı Anlatıcı, arkadaşı N'nin aksine hırslı bir karakterdi. “Oyun oynamağa meraklı değildi küçükken.Sonraları, bir konuşmamızda. 'haydi bir tavla atalım, ama haberin olsun, ben seni yenerim' dediğimde. 'madem oyun oynuyoruz yeneriz de yeniliriz de, tasa mı?' dediğini unutmam. Oynamaktan vaz geçmemek için kendimi güç tuttum; geçmiş yıllar adına.Ama ona bir alt- yaratık diye bakmıyorum çünkü hem babama benzetiyorum onu, hem de biliyorum ki onun yaptığı yenilgiyi kabul etmek değil, onu umursamamaktır. Yani, gerçekte, oyunu oynamamaktır. Oyun laf olsun diye oynanmaz. Oyunu gerçekten oynamak zorunda kalmasını istiyorum; babamda göremediğimi onda görmek istiyorum. O zaman da umursamazsa ona bir daha ilişmem; ilişmemekle kalmam, ölümüne dek, düşünüy bile görmediği bir genlik sağlamak borcum olsun ona.”